

Αθήνα, 12 Μαρτίου 2015

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΣΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΕΜΠΟΡΙΟΥ- ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

A. Αντιμετώπιση παρεμπορίου/παραοικονομίας

Οι καταστροφικές συνέπειες του παρεμπορίου στην προσπάθεια ανάκαμψης της καταναλωτικής ζήτησης, στοιχειοθετούνται όχι μόνο από την απομύζηση δυνητικών πόρων που θα κατευθύνονταν στην αγορά και εκτιμάται σήμερα περίπου **18 δις** ευρώ σε ετήσια βάση, αλλά και στην απώλεια κάρπωσης εσόδων από τη φορολογική διοίκηση, καθώς μόνο από το ΦΠΑ οι απώλειες υπολογίζονται στα **3,4 δις** ετησίως. Προκειμένου, λοιπόν, να καταπολεμηθεί με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο και με τη βοήθεια σύγχρονων τεχνολογικών μέσων το προς εξέταση ιδιαίτερος ανησυχητικό φαινόμενο, η Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας έχει επανειλημμένως προτείνει τη τελευταία πενταετία τη διενέργεια αυστηρών ελέγχων σε τρία πεδία:

- Σε πρώτο στάδιο είναι μία πάγια πρόταση της ΕΣΕΕ, που έχει τεθεί στην Πολιτεία από μακρού αλλά δεν έχει μέχρι σήμερα υλοποιηθεί: η σύλληψη των παράνομων προϊόντων κατά την είσοδό τους στην χώρα, μέσω της γενικευμένης χρήσης ειδικών μηχανημάτων, όπως τα "X-Ray scanners", και τα εξελιγμένα "Electromagnetic field container scanners" στις πύλες εισόδου (τελωνεία και μεγάλα λιμάνια). Η υλοποίηση της πρότασής μας αναμένεται να αντιμετωπίσει δραστικά και να εξαλείψει τα σχετικά φαινόμενα, επιλύοντας έτσι τις βασικές πτυχές του προβλήματος.
- Κατά δεύτερον, ενδείκνυται η εντατικοποίηση αυστηρών ελέγχων στις αποθήκες χονδρικής διανομής και πώλησης όπου συγκεντρώνονται τα παράνομα εμπορεύματα. Οι τοποθεσίες που συγκεντρώνουν τέτοια κέντρα διακίνησης είναι γνωστά σε όλους μας και το μόνο που απομένει είναι η πολιτική βούληση και η ενεργοποίηση της Πολιτείας
- Σε τρίτο επίπεδο, θα πρέπει να διενεργούνται εξονυχιστικοί έλεγχοι τόσο στα εμπορεύματα υπαίθριου εμπορίου όσο και στις άδειες των μικροπωλητών, όπου κατά κύριο λόγο διατίθενται τα προϊόντα παρεμπορίου και λαθρεμπορίου, εξ' αιτίας της έλλειψης ελέγχων, αλλά και μη εφαρμογής μέχρι σήμερα των υφιστάμενων νόμων.
- Παράλληλα και σε συνάφεια με τις παραπάνω πρωτοβουλίες, ενδείκνυται η θέσπιση ειδικού κλιμακίου ελεγκτών με αποκλειστική αρμοδιότητα τον εντοπισμό, κατάσχεση και άμεση καταστροφή, απαλλαγμένη από γραφειοκρατικές διαδικασίες των παρανόμως εισαχθέντων και διακινηθέντων εμπορευμάτων, όπως άλλωστε προβλέπεται, αλλά δεν εφαρμόζεται μετά και τη κατάργηση της Δημοτικής Αστυνομίας.

Η ΕΣΕΕ, αναγνωρίζοντας την σπουδαιότητα που έχει η καταπολέμηση των παρεμπορίου και του λαθρεμπορίου για την αποφυγή σημαντικών στρεβλώσεων στην αγορά, βοηθάει κατά το μέτρο των δυνατοτήτων της στην πάταξη των σχετικών φαινομένων: Έχει ήδη γνωστοποιήσει

προς το Υπουργείο Οικονομικών την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της και έχει προχωρήσει στην αγορά και εγκατάσταση μιας πλήρως εξοπλισμένης σταθερής γεφυροπλάστιγγας, ενώ ήδη βρίσκεται σε συνεννόηση με το τελωνείο των Κήπων Έβρου για την σχετική ολοκλήρωση της συγκεκριμένης δωρεάς του Ελλήνων εμπόρων προς το Ελληνικό Δημόσιο.

B. Πάταξη λαθρεμπορίου καυσίμων – καπνικών προϊόντων και παράνομο διασυνοριακού εμπορίου

Η αδυναμία αντιμετώπισης μίας χρόνιας παθογένειας της ελληνικής οικονομίας, όπως εκείνης του λαθρεμπορίου καυσίμων και καπνικών προϊόντων, συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην παρατεταμένη αιμορραγία των δημόσιων ταμείων. Ενδεικτικά αναφέρεται πως η απώλεια κρατικών εσόδων ετησίως από το λαθρεμπόριο καυσίμων ανέρχεται στα επίπεδα του 1-1,5 δις ευρώ, ενώ οι απολεσθέντες κρατικοί πόροι από το παράνομο εμπόριο προϊόντων καπνού υπολογίζονται στα περίπου 700-800 εκ. ευρώ σε ετήσια βάση.

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στο σχεδιασμό πρακτικών περιορισμού του διασυνοριακού παρεμπορίου και λαθρεμπορίου που μαστίζουν τις περιφέρειες της Μακεδονίας, Θράκης, Β. Αιγαίου και Δωδεκανήσου. Προς επίρρωση των εκτεταμένων αρνητικών διαστάσεων που έχει λάβει το παραπάνω φαινόμενο, περίπου **5 δις** ευρώ ελληνικού «**ρευστού**» χρήματος διαρρέουν κάθε χρόνο προς Βουλγαρία, Σκόπια, Τουρκία και λοιπές γειτονικές χώρες για την αγορά καυσίμων, καταναλωτικών και αγροτικών προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών, σύμφωνα με εκτιμήσεις που είχαν καταθέσει Εμπορικοί Σύλλογοι ακριτικών περιοχών, σε έρευνα που είχε εκπονήσει η ΕΣΕΕ το 2012. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του αθέμιτου ανταγωνισμού που ευδοκίμωσε και συνεχίζει να υφίσταται στις εν λόγω περιοχές, αποτελεί το κύμα λουκέτων που παρατηρήθηκαν στην περιοχή της Ανατολικής Μακεδονίας, καθώς η βενζίνη στα γειτονικά παραμεθόρια πρατήρια πωλούνταν φθηνότερα έως και 0,50 ευρώ/λίτρο, σε σύγκριση με τη τιμή διάθεσής της από τα εγχώρια πρατήρια.

Προκειμένου να αρθούν όχι μόνο οι στρεβλώσεις που παρατηρούνται στην αγορά εξαιτίας του παραπάνω φαινομένου αλλά και να ανασταλεί η ασυδοσία με την οποία δρουν οι επιτήδευοι, η ΕΣΕΕ σε συνεργασία με άλλους παραγωγικούς φορείς έχει επανειλημμένως προβεί στην κατάθεση συγκεκριμένων λύσεων, οι οποίες εκτιμάται πως θα εξασφαλίσουν επιπρόσθετα ετήσια έσοδα ύψους μέχρι και 1 δις ευρώ στα ταμεία του Δημοσίου από την πάταξη του λαθρεμπορίου καυσίμων και άλλων 700 εκ. ευρώ από την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου καπνικών προϊόντων. Πιο αναλυτικά, προτείνεται η θέσπιση διατάξεων που θα προβλέπουν:

- Την υποχρεωτική εγκατάσταση του συστήματος εισροών-εκροών όχι μόνο στα πρατήρια υγρών καυσίμων (βενζινάδικα) και στα καταστήματα πώλησης πετρελαίου θέρμανσης, αλλά και σε όλο το εύρος της εφοδιαστικής αλυσίδας, από τα διυλιστήρια μέχρι και τα πλωτά μέσα μεταφοράς. Η συγκεκριμένη υποχρέωση πρέπει να είναι καθολική και δεν επιδέχεται εξαιρέσεων και κωλυσιεργιών στην εφαρμογή της.
- Τη διενέργεια τακτικών ελέγχων στα σημεία εκφόρτωσης και παράδοσης των ναυτιλιακών καυσίμων, με παράλληλη διασταύρωση των τελωνειακών εγγράφων.

- Την παρακολούθηση με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα (GPS) των δρομολογίων των μέσων μεταφοράς καυσίμων, τόσο όσον αφορά προορισμούς εντός της Επικράτειας όσο και στο εξωτερικό (σημείο προορισμού).
- Πρόβλεψη για ψηφιακή σήμανση στα πακέτα των τσιγάρων και αντικατάσταση των υφιστάμενων φορολογικών ταινιών.
- Μείωση των υψηλών συντελεστών φορολόγησης των τσιγάρων, προκειμένου αυτά να γίνουν πιο προσιτά στον απλό καταναλωτή.
- Αυστηροποίηση των επιβαλλόμενων ποινών στους λαθρέμπορους/διακινητές.
- Ολοσχερής καταστροφή των κατασχεθέντων λαθραίων προϊόντων.
- Πληρέστερη ενημέρωση των καταναλωτών για τις παρενέργειες της χρήσης λαθραίων και αμφιβόλου ποιότητας προϊόντων.

Γ. Βελτίωση φοροεισπρακτικού μηχανισμού για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής

- **Η σύσταση μονάδας/σώματος διενέργειας τακτικών επιτόπιων ελέγχων στην αγορά**, με στόχο τη καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Σε αρχικό στάδιο η εν λόγω ομάδα θα μπορούσε να στελεχωθεί άμεσα από δημόσιους υπαλλήλους που είχαν περιέλθει σε καθεστώς κινητικότητας/εφεδρείας και αναμένεται να επαναδραστηριοποιηθούν μετά τις πρόσφατες εξαγγελίες της νέας Κυβέρνησης. Παράλληλα, προκειμένου να δοθεί μεγαλύτερο κίνητρο στη συγκεκριμένη ομάδα θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο πριμοδότησης (μέσω μορίων) της απόδοσης του έμψυχου δυναμικού της.
- **Μεγάλη έμφαση πρέπει να δοθεί στην αρτιότερη στελέχωση και στην αποδοτικότερη λειτουργία ενός Κέντρου Ελέγχου Μεγάλου Αδικαιολόγητου Πλούτου**, καθώς τα έσοδα που μπορούν να εισρεύσουν στα δημόσια ταμεία μόνο αμελητέας αξίας δεν μπορούν να θεωρηθούν. Η επαρκής εκπαίδευση και όχι η ερασιτεχνική στελέχωση του δυναμικού με δίμηνης απασχόλησης "μυστικούς αστυνόμους ΦΠΑ" του φοροεισπρακτικού μηχανισμού, με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες να μπορούν να εντοπίσουν φορολογητέα ύλη αξίας δισεκατομμυρίων ευρώ, η οποία προέρχεται από το παραεμπόριο και το λαθρεμπόριο, στερώνοντας έτσι από το Δημόσιο μία πολύ σημαντική πηγή εσόδων από φόρους και Φ.Π.Α.
- **Η θέσπιση αξιοκρατικών διαδικασιών αξιολόγησης του προσωπικού**, βάσει αυστηρών αντικειμενικών κριτηρίων (προϋπηρεσία, ειδικά σεμινάρια επιμόρφωσης, τακτική αξιολόγηση). Παράλληλα, η υιοθέτηση κινήτρων επίτευξης ή ακόμη και υπέρβασης των στόχων που έχουν τεθεί από τη διοίκηση, προς τη σωστή κατεύθυνση, συνιστά η πρωτοβουλία συμβουλευτικής από τους ελεγκτές και συμμόρφωσης της επιχείρησης Στο πλαίσιο πάταξης της διαφθοράς, ενδείκνυται η εφαρμογή του πόθεν έσχες, για τα όργανα που έχουν αναλάβει τον καταλογισμό και την είσπραξη της φορολογητέας ύλης.
- **Η πλήρης μηχανοργάνωση όλων των υπηρεσιών που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση φορολογικών υποθέσεων των πολιτών**. Η παράλληλη διασύνδεση των ανωτέρω αρχών με τα συστήματα συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων που διαθέτουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκτιμάται πως θα αποβεί προς όφελος των φορολογουμένων, θα συμβάλλει στην πλήρη ηλεκτρονική καταγραφή και διασταύρωση των οικονομικών δεδομένων της κάθε επιχείρησης και θα

διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ φορολογικής διοίκησης και λογιστών, προς όφελος και των εσόδων αλλά και της εγχώριας επιχειρηματικότητας.

- **Επιβάλλεται η άμεση διασύνδεση των ταμειακών μηχανών των επιχειρήσεων με τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων, η καταγραφή των συναλλαγών και η καταβολή του Φ.Π.Α. που αναλογεί στην συναλλαγή σε πραγματικό χρόνο.** Η διασύνδεση θα διευκολύνει παράλληλα το έργο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, όσον αφορά στη διευθέτηση των υποχρεώσεων των φορολογουμένων.

- **Η καθιέρωση ανταλλαγής ηλεκτρονικών παραστατικών** μεταξύ των επιχειρήσεων και κυρίως του ηλεκτρονικού τιμολογίου, προκειμένου η ΓΓΠΣ και η αρμόδια φορολογική αρχή να έχουν, μέσω της άμεσης σύνδεσης, πλήρη επίγνωση των πραγματοποιηθεισών συναλλαγών.

- **Δημιουργία μόνιμου ηλεκτρονικού μητρώου φορολογικών ελεγκτών**, στο οποίο θα καταγράφονται και θα παρακολουθούνται διαρκώς η πορεία και το αποτέλεσμα των υποθέσεων που ελέγχθηκαν ή ελέγχονται, η σύνθεση της υπηρεσιακής δομής των υπηρεσιών που υπηρέτησε και υπηρετεί ο ελεγκτής, όπως και οι οικονομικά υπεύθυνοι – λογιστές ανά ελεγχθείσα επιχείρηση.

- **Η ικανοποιητική μέχρι στιγμής πορεία της ηλεκτρονικής διασταύρωσης των δηλωθέντων εισοδημάτων των φορολογουμένων**, θα πρέπει να επεκταθεί στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που διαθέτει ο κάθε υπόχρεος (κινητή και ακίνητη περιουσία), με τη θέσπιση του ηλεκτρονικού περιουσιολογίου να αποτελεί ένα πραγματικό πολυεργαλείο στα χέρια της φορολογικής διοίκησης.

- **Ισχυροποίηση της αξίας των Αποδείξεων** ώστε να υπολογίζονται ως πραγματικές δαπάνες, που ποσοστό της συνολικής αξίας τους θα εκπίπτει από το εισόδημα και θα αποτελούν τις κύριες φοροαπαλλαγές των φορολογουμένων. Η χρήση πιστωτικών, χρεωστικών καρτών ή φοροκάρτας θα μπορεί να συνοδεύεται με επιπλέον bonus, όπως χρήση λαχείου με δώρα, έκπτωση φόρου και λοταρία με χρηματικά κέρδη.

- **Τη φορολογία, με προοδευτική κλίμακα**, του συνολικού καθαρού εισοδήματος των φυσικών προσώπων, μετά την αφαίρεση κάθε είδους δαπανών που πραγματοποιεί ο φορολογούμενος, με εξαίρεση τις δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων. Σε περίπτωση που υιοθετηθεί η συγκεκριμένη πρόταση για φορολογία του συνολικού καθαρού εισοδήματος, δεν υφίσταται λόγος παραμονής στη φορολογική νομοθεσία κινήτρων ή/και αντικινήτρων για τη συλλογή αποδείξεων. Στην ουσία πρόκειται για την υιοθέτηση του «αμερικάνικου φορολογικού μοντέλου», το οποίο σε γενικές γραμμές η ΕΣΕΕ είχε προτείνει, στα πλαίσια της κατάρτισης του νέου Εθνικού Φορολογικού Συστήματος.

- **Επανεξέταση του μέτρου της ηλεκτρονικής "φοροκάρτας"** καταγραφής των αγορών των καταναλωτών, με την πρόβλεψη παροχής κινήτρων, όπως οι εκπτώσεις από το φόρο εισοδήματος. Η διασύνδεση των ταμειακών μηχανών με τη ΓΓΠΣ θα βελτιώσει τη ροή της πληροφόρησης, ενώ ταυτόχρονα θα απαλλάξει τους επιτηδευματίες από χρονοβόρες διαδικασίες και καθυστερήσεις. Το κίνημα συλλογής των αποδείξεων πρέπει να ενισχυθεί με σωστό σχέδιο και τέτοιο τρόπο, ώστε να δοθούν στους φορολογουμένους κίνητρα και μπόνους να μαζεύουν αποδείξεις. Η χρήση του πλαστικού χρήματος, βεβαίως διευκολύνει όλους, αφού κράτος, τράπεζες και αγορά έχουν στεγνώσει από μετρητά και το σχέδιο είναι να ωθήσει τους καταναλωτές να πληρώνουν τις συναλλαγές τους με πιστωτική ή χρεωστική κάρτα. Με δεδομένη την έλλειψη κυκλοφορίας μετρητών τα φοροκίνητρα για αγορές με πλαστικό χρήμα θα είχαν αποτέλεσμα, εάν το αντάλλαγμα είναι η μείωση του ΦΠΑ και άλλες φορολογικές εκπτώσεις την ώρα της συναλλαγής. Η ΕΣΕΕ, εάν

πεισθεί ότι η πειραματική φοροκάρτα μπορεί να είναι η λύση στο πρόβλημα τότε θα ξεκινήσει άμεσα μια νέα καμπάνια σε όλη την Ελλάδα με τα μηνύματα "**ταμειακές παντού, αποδείξεις από όλους**" - "**αγορές με φοροκάρτα, κέρδος για όλους**"

• **Ισχύς του μέτρου της συλλογής αποδείξεων και στους ελεύθερους επαγγελματίες:** Η επιλεκτική εφαρμογή του μέτρου συλλογής των αποδείξεων σε συγκεκριμένες μόνο ομάδες, όπως οι μισθωτοί και συνταξιούχοι, αγγίζει τα όρια του παραλογισμού, καθώς στην ουσία στερεί τη δυνατότητα κάρπωσης φορολογικών ελαφρύνσεων από την πλευρά των επιτηδευματιών, υποτιμώντας την πολύτιμη συνεισφορά τους στην προσπάθεια τόνωσης της καταναλωτικής δαπάνης. Η ΕΣΕΕ έχει από μακρού προτείνει να εκπίπτει το σύνολο των αποδείξεων όλων των επαγγελματικών κλάδων και όλων των φορολογουμένων κατά ένα ποσοστό από το εισόδημα και το υπόλοιπο αυτού να φορολογείται με βάση την υφιστάμενη φορολογική κλίμακα. Η αφομοίωση ενός τέτοιου συστήματος θα βελτίωνε τη φορολογική συνείδηση των υπόχρεων, παρέχοντάς τους ένα ισχυρό κίνητρο καθολικής και ενσυνείδητης συλλογής αποδείξεων.

• **Επαναφορά του αφορολόγητου στα €8.000 και σταδιακή αύξηση, εντός του επόμενου χρόνου, του αφορολόγητου ποσού στα €12.000.** Προτείνεται η περίπτωση μιας γενναίας αύξησης του αφορολόγητου η οποία θα βασίζεται στην λογική της **φορολόγησης του αδιάθετου εισοδήματος**. Δηλαδή, συγκεκριμένες δαπάνες (π.χ. ένδυσης, διασκέδασης, ελευθέρων επαγγελματιών κ.λπ) ή το σύνολο των δαπανών να μειώνουν το προς φορολόγηση εισόδημα. Η ρύθμιση θα προβλέπει βασικό αφορολόγητο ποσό €12.000 για κάθε φορολογούμενο. Το βασικό αφορολόγητο ποσό να προσαυξάνεται με το σύνολο των δαπανών που θα αποδεικνύεται από παραστατικά. Στη διαφορά που θα προκύπτει μεταξύ φορολογητέου εισοδήματος και δαπανών, δηλαδή στο **«αδιάθετο εισόδημα»** να εφαρμόζεται η κλίμακα φορολόγησης. Η εφαρμογή της ρύθμισης θα υποχρεώσει τους πολίτες σε κάθε περίπτωση να απαιτούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά δαπανών (Α.Λ.Π. – τιμολόγια κ.τ.λ.) θα επιφέρει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα στην οικονομία, στα δημόσια έσοδα, στον υγιή ανταγωνισμό, στην περιστολή της φοροδιαφυγής και στην εμπέδωση φορολογικής συνείδησης.